Kratke vesti

Razvija se novo Skoplje. Po novem regulacijskem načrtu bo središče novega Skoplja na levem bregu Vardarja. Popolnoma bodo podrli staro turško četrt. Korenito bodo preuredili tudi novejši del mesta. Ohranili bodo le zgodovinske spomenike, vse drugo pa bodo podrli. Na pobočju griča Gazi-baba gradijo univerzitetno četrt. Zgradili bodo poslopja znanstvenih zavodov, tehniške in medicinske fakultete, bolnice, učiteljišča itd. Ob tej četrti bodo sezidali veliko stanovanjsko naselje za dijake in delavce. Tam bodo gradili tudi gledališče, kinematografe, uredili športna igrišča itd. Na griču Vodno, ki je zdaj popolnoma gol, bodo zgradili hotele, vile in počitniške domove, vmes pa nasadili drevje. Gradbena dela so zavzela že velik obseg. V dveh letih po osvoboditvi so v Skoplju zgradili več kakor ves čas stare Jugoslavije.

Veliki uspehi mariborske železniške delavnice. V prvem letošnjem polletju je delovni kolektiv zelo uspešno izpolnjeval svoje proizvodne naloge. Pri glavni reviziji lokomotiv so presegli plan za 24,3%; glavna popravljalnica lokomotiv je presegla polletni plan za 19,3%. Finančni plan so izpolnili skupno za 101,1%. Delavnica v Mariboru ima največ udarnikov med vsemi drugimi železniškimi delavnicami v državi, in sicer 274. Razen tega je bilo proglašenih 13 racionalizatorjev in en novator.

V hvarskem okraju bodo zgradili cesto, ki bo velikega gospodarskega pomena. V lokalno gospodarstvo bodo med petletko investirali 58,31 milijona din. Glavni izdatek je namenjen za graditev ceste Jelsa—Sučur v dolžini nad 40 km. Stroški bodo znašali 32 milijonov din.

Prevozni plan glavne direkcije za eksploatacijo železnic v Zagrebu so avgusta izpolnili za 107%. Najboljše uspehe so dosegli pri prevozu izdelkov kovinske industrije, pri prevozu žita, cementa in drv.

V Mariborski tovarni kartonek in pisarniških potrebščin bodo prihranili 100 tisoč dinarjev na leto po zaslugi novatorja S. Cibica, ki je izdelal nove vrste brusilni stroj. Pri novem stroju lahko dela pomožna delavka, medtem ko je moral biti prej zaposlen kvalificiran delavec.

Normalnotirna proga Kreka—Tuzla končana do 17. t. m. Nazadnje so dogradili velik most čez Jalo. Progo so predvsem zgradili člani Ljudske fronte, ki se jih je udeleževalo dela po več tisoč na mesec.

Velika pogozdovalna dela v BiH. Letos bodo pogozdili dvanajstkrat večje površine goljav kakor lani. Pogozdovalna dela so se začela 15. t. m. in bodo pri ugodnem vremenu trajala do srede novembra. Najprej so začeli pogozdovati zemljišča na višjih legah, kjer prej zapade sneg. V Hercegovini je precej milejše podnebje, zato bodo pogozdovalna dela lahko trajala vso zimo. Največ površin, ki jih bodo pogozdili v tej jeseni, odpade na kras in goljave (70%), predvsem v Hercegovini. Člani LF so se zavezali, da bodo za jesensko pogozdovalna dela prispevali 30.000 prostovoljnih ur.

Za delavstvo I. bosansko hercegovinskega kovinarskega kombinata bodo zgradili 200 stanovanj. Do 29. novembra bodo zgradili tudi 4.5 km industrijske proge. S tem bo delovni kolektiv počastil ustanovni kongres KP BiH.

Cesto bodo asfaltirali s prostovoljnim delom v Sremski Mitrovici. Mestni prebivalci so se organizirali v delovni brigadi. V 40 dneh bodo asfaltirali 6 km ceste, ki bo vezala Sremsko Mitrovico s cesto Beograd—Zagreb.

Objava

Za vse trgovske lokale Okrajnega magazina, OZKZ in potrošniških zadrug se z 20. X. t. l. uvede sledeč delovni čas:

dopoldne od 8.—12. ure.

popoldne od 14.—17. ure.

Za interno delo v navedenih lokalih je odrejen čas od 17. do 18. ure.

Poverjeništvo za trg. in preskrbo OLO Ptuj

Ljudski pravnik

Izmed problemov ki se pojavljajo najčešče, omenim še, da ni dovoljeno brez poprejšnje dovolitve stanovanjskega organa 1 stopnje vseliti se v stanovanjske ali poslovne prostore, naj si bodo popolnoma prazni ali le nedovoljno zasedeni, dalje oddati take prostore v najem, podnajem ali jih kakorkoli prepuščati drugemu, spremeniti stanovanjske prostore v poslovne alj zmanjšati možnost njih uporabe. Pač je dovoljeno oddati **posamezne opremljene sobe** v podnajem, a je o tem obvestiti v treh dneh stanovanjski organ 1. stopnje z navedbo podatkov o dosedanjem stanovanju podnajemnika. Pogoj za tak podnajem je, da ima podnajemnik pravico za dodelitev stanovanjskega prostora.

Omeniti želim, da mora stanovanjski organ pri reševanju prošenj za dodelitev stanovanja upoštevati predvsem velikost družine, starost njenih članov, spol, zdravstveno stanje posameznika, socialno stanje družine, značaj zaposlitve in kraj hranilca družine, odn. vzrok, zakaj je stanovanje v določenem kraju sploh potrebno.

Stanovanjski organ sme nezadostno zasedena stanovanja uživalcem utesniti ter na ta način pridobljene prostore nakazati drugemu. V nujni sili sme odrediti skupno uporabo kuhinje. Pri vsem tem je upoštevati obojestranske pogoje iz prejšnjega odstavka.

Ako se problem ne da rešiti drugače, sme stanovanjski organ odrediti prisilno izselitev in nakazati na ta način izpraznjeno stanovanje večji družini.

Enaki pogoji veljajo za poslovne prostore.

Prisilna izselitev je pa dopustna tudi v drugih primerih, zlasti takrat, kadar se stranka vseli v stanovanjske ali poslovne prostore brez dovoljenja ali pri osebah, ki so prostore dobile vsled svojega vpliva in priljubljenosti pri okupatorju in končno pri družinah, katerih člani so razglašeni za vojne zločince ali so pobegnili v tujino Razen oseb, ki so se brez dovoljenja vselile, ne sme biti nihče izseljen, ako mu ni istočasno nakazano drugo, ustrezno stanovanje, odnosno družinam vojnih zločincev ali pobeglih članov nainujneje potrebni stanovanjski odn poslovni prostori.

V kolikor bi komu bilo še kaj nejasnega v stanovanjskih zadevah, naj se obrne na stanovaniske referente pri ljudskih odborih, odn. v Ptuju ali Ormožu na stanovanjsko komisijo. Caf-

Fizkultura

Nogomet.

V okrožnem prvenstvu je moštvo SD »Drave« odigralo v zadnjem času tri prvenstvene tekme. V slabi in nezanimivi igri je premagalo mlado moštvo SD Prevalje z rezultatom 5:1 (2:0). Igra domačega moštva je bila vseskozi raztrgana in brez vsakega sistema ter je pripisati le slabemu nasprotniku, da je zmagalo s tako visokim rezultatom.

Na vročem terenu v Guštanju je moštvu SD »Drave« uspelo odigrati s SD »Fužinarjem« prvenstveno tekmo neodločeno 2:2. «Drava« je nastopila brez svojega vratarja Šireca, ki je suspendiran, kar je brez dvoma znatno oslabilo obrambo. Toda tudi neodločen rezultat v Guštanju še vedno pomeni uspeh. Ta tekma je bila ena najboljših, kar jih je odigralo naše moštvo v zadnjem času. Vse linije so bile povezane ter je vsak igralec dal vse iz sebe za dosego čim boljšega rezultata. Samo neverjetna smola našega napada je kriva, da rezultat ni ugodnejši.

V tretji tekmi je premagalo SD »Drava« moštvo SD »Pesnice« z rezultatom 9:2 (4:0). Tekma je bila zanimiva samo v drugem polčasu, ko so se gostje zbrali in nudili domačim, ki so bili dobro razpoloženi za igro, precej močan odpor S temi uspehi je moštvu SD »Drave« uspelo iz štirih odigranih prvenstvenih tekem doseči sedem točk in ima vse izglede za dober plasman.

Ptujski garnizon JA je povabil v goste moštvo mariborskega garnizona. V tehnično in kombinatorično lepi in ležerni igri so gostje zmagali s 3:0.

Agilno nogometno moštvo SD »Miličnika« je imelo v gosteh SD »Miličnika« iz Murske Sobote. Sobočani so se pokazali boljše nogometaše ter so kljub pojačeni postavi domačinov zmagali tesno z rezultatom 1:0.

Naslednjo tekmo je odigralo SD »Miličnik« proti rezervi SD »Drave«. Miličniki se niso mogli zoperstaviti boljšemu nasprotniku in so podlegli s 15:1.

Nogomet pa se ne igra samo v Ptuju, ampak se širi tudi v drugih centrih našega okraja. Nogometna sekcija TD »Ormož« je povabila na revanžno tekmo moštvo iz Marenberga. Domači so iznenadili z dobro igro in zmagali visoko s 6:1 ter se s tem revanžirali za nedavni poraz v Marenbergu.

V Majšperku so odigrali medsebojno tekmo nogometaši »Vunateksa« in tovarne strojil. V precej ostri in enakopravni igri je zmagal »Vunateks«, ki je imel v napadu boljše realizatorje z 2:0.

Tudi ptujski in ormoški pionirji so se pomerili ob priliki okrajnega festivala na zelenem polju Pri tem so ptujski pionirji pokazali mnogo več znanja ter zmagali s 5:0.

FD Fužinar (Guštanj) : SD Drava Ptuj 2:2 (1:1)

V nedeljo, dne 10. oktobra se je odigrala prvenstvena nogometna tekma v Guštanju med domačim FD Fužinarjem in moštvom iz Ptuja.

Že v prvem delu igre, v prvi minuti, so igralci SD Drave po lepi kombinaciji prišli v vodstvo, vendar moštvo Fužinarja ni prav nič popustilo in že v naslednji minuti izenačilo. Tekma v nadaljevanju je bila vseskozi enakovredna in ni mnogo manjkalo, da bi prišlo do presenečenja. Po igri in situacijah pred golom bi si SD Drava zaslužila zmago, vendar napadalna vrsta ni znala izkoristiti. Igra se je prenašala iz polja na polje, toda moštvo SD Drave je z boljšim štartom in zlasti v igri z glavo pridobilo terensko premoč Kljub temu, da so napadalni igralci SD Drave večkrat prodrli v nasprotnikov kazenski prostor, so bile vse njihove akcije zaradi raztrgane igre že v naprej obsojene na neuspeh. Tudi v drugem delu igre so igralci SD Drave nadaljevali z močnim pritiskom in ogrožali nasprotnika. Igra je postajala na to ostra in včasih dokaj surova. Tako so domači igralci prišli po lepi kombinaciji v vodstvo. Zadnjih 20 minut so se igralci SD Drave požrtvovalno borili in tako iz gneče pred vrati rezultat izenačili.

Najboljši igralec SD Drave v obrambi je bil Gajzer Otmar. Gol je dal v prvi minuti prvega polčasa Selinšek in v 41. minuti drugega polčasa Hansl.

Sodil je Ambrož iz Maribora dokaj nesigurno.

SD Drava je igrala v naslednji postavi: Podgorelec, Serdinšek, Samec, Gajzer, Strehar, Valentin, Merc, Hansl, Selinšek, Repič in Širec.

Nastop v Markovcih.

V nedeljo, dne 17. t. m. je imelo telovadno društvo Markovci svoj letni telovadni nastop, ki je prikazal delo in uspehe tega našega najagilnejšega podeželskega telovadnega društva v preteklj sezoni Nastop je bil plod neumornega in vztrajnega dela, ki se je vršilo v telovadnici kljub temu, da je prav sedaj na deželi največ poljskega in drugega dela. Spored nastopa, ki je obsegal 14 točk, je v enajstih točkah izvedlo domače društvo ter so samo v treh točkah nastopili gostje. Po otvoritvenem govoru predstavnika društva in pozdravu okr. fizk. odbora so izvedli Markovčani simbolično prosto vajo »Zastava«, ki jo je sestavil domačin tov. Štrafela, efektno in dobro. Za tem so nastopili pionirji in pionirke iz Markovc in Ptuja z vajami s palicami in obroči. Vaje so izvajali dobro in skladno. Člani in članice iz Markovc so pokazali v petih točkah folklorne skupine in plese s petjem. Od teh vaj, ki jih je sestavila in uvežbala tov. Štrafelova, so najbolj ugajale »Ples« in »Valovi«. Mladinke iz Središča so lepo izvedle mladinske proste vaje v devetoricah, mladinke iz Ptuja pa simbolično vajo »Ovdje je mladost«. Vrsta iz Središča je nastopila na koniu, kjer sta se posebno izkazali dve članici z lepimi premeti in plavalnimi skoki. Orodna vrsta Markovčanov je nastopila na bradlji in drogu, kjer so pokazali, da bodo z marljivo vadbo dosegli še dobre uspehe v orodni telovadbi. Priporočali bi jim samo, da začnejo z vadbo lažjih prvin in postopoma preidejo k težjim V štafetnem teku sta se pomerili vrsti TD Markovcev in TD Ptuja. Premočno so zmagali Markovčani. Za zaključek so izvedli člani in članice iz Markovcev. Majšperka in iz Ptuja članske vaje »Bratstvo-edinstvo«, nakar je bil spored zaključen s himno. Nastopu je prisostvovalo okoli 500 gledalcev, ki so z odobravanjem po posameznih točkah pokazali, da je bil spored tudi kvalitetno na zadovoljivi višini. Telovadnemu društvu v Markovcih želimo, da bi tudi vnaprej delalo z enakim elanom in veseljem na fizkulturnem polju.

Lahka atletika.

Okrajni sindikalni svet je izvedel v Ptuju tekme v mnogoboju med vrstami posameznih podružnic. Udeležba na mnogoboju ni bila zadovoljiva, kar je vsekakor treba grajati. Med moškimi vrstami je že drugič zmagala vrsta iz Strnišča ter si ponovno priborila prehodno zastavico. Tudi med mladinci je zmagalo Strnišče. Tekmovanja se je tudi z uspehom udeležila ženska vrsta sindikalne podružnice šivilj.

Lahkoatleti ŠD Miličnika so izvedli medokrajno lahkoatletsko tekmovanje, na katerem je bilo doseženih več dobrih rezultatov. Omenimo naj rezultat Strmšeka (Maribor), ki je pretekel 100 metrov v času 12 sekund.

Kolesarstvo.

ŠD »Miličnik« je izvedlo ob zadovoljivi udeležbi kolesarsko dirko na 50 km. Tekmovali so tudi tekmovalci iz Maribora. Kljub težki progi so bili doseženi dobri rezultati.

Z besežejem v borbo proti tuberkulozi

Nova telovadna društva.

V toku reorganizacije fizkulturnega pokreta so bili izvršeni v ptujskem okraju nadaljnji občni zbori bivših FD in FA, ki so se preformirali v telovadna društva.

V Ormožu je polagala obračun dela stara društvena uprava, ki je morala priznati precejšnjo neagilnost starega odbora. Delo FD Ormoža v preteklem letu vsekakor ni odgovarjalo možnostim in potrebam kraja kakor je Ormož. Največ uspeha je pokazala še nogometna sekcija, medtem ko je vse drugo delo večinoma spalo. Kolikor toliko je še zadovoljivo tekmovanje za fizkulturni znak. Storjeni so bili sklepi, da se v oblikah nove telovadne organizacije popravijo storjene napake in izvoljena uprava telovadnega društva, ki bi naj te sklepe izvedla. V odbor so bili izvoljeni: tov. Šonaja, Knezova, Pečnikova, Kovačič, Stropnik, Skorčičeva, Kuharič, Vaupotič in drugi.

Fizkulturni aktiv tovarne v Strnišču je na občnem zboru imel po poročilih starega odbora v preteklem letu deloma uspehe, deloma pa tudi neuspehe. Še vedno se ni posrečilo doseči tistega števila članstva, ki bi odgovarjalo številu delavstva, ki je v Strnišču zaposleno. Posebno slaba je bila povezava z »Gradisom«. Težave so tudi s prostorom za telovadbo. Razveseljivo je zanimanje, ki ga kaže uprava tovarne za telovadno organizacijo, kar se je pokazalo na občnem zboru v izjavah njenega zastopnika tov. Čulibrka in je sigurno, da bo v bodoče telovadno društvo v Strnišču s podporo uprave tovarne lahko delalo mnogo bolje na telesni vzgoji našega delavstva, kakor je bil to do sedaj slučaj. Za to nam jamči tudi sestava novega društvenega odbora s tov Vnukom, Berličem, Klančnikom, Zupaničevo, Dobnikovo in drugimi.

Na vinarsko-sadjarski šoli v Podlehniku so z novim šolskim letom preformirali svoj fizkulturni aktiv v telovadno društvo. Tudi naši mladinci-kmetovalci so pokazali veliko zanimanje za fizkulturo in bodo s pomočjo svojega učitelja tov. Bračiča sigurno dosegali dobre uspehe v telesni vzgoji. Iz svoje srede so si izvolili odbor s tov. Gnedičem, Grilom, Rajtaričem, Solarjem itd.

V Leskovcu v Halozah je mladina sklenila ustanoviti svoje telovadno društvo. Težave so sicer še velike, primanjkuje prostora in orodja, vendar se bodo z dobro voljo dale vse te ovire premagati. V odboru novega društva so tov. Vnuk, Bosiljeva, Ovček, Vidovič, Sotošek, Bosilj in Mojzes. Želimo samoinicijativnim mladincem v njihovem delu mnogo uspeha.

Jesenski kros.

Začela se je sezona jesenskih krosov. Kros bodo izvedla vsa telovadna društva našega okraja do konca oktobra. Namen krosa je, pripeljati čim večje število telovadcev in netelovadcev na zdravo tekmovanje v teku čez dm in strn. Vsa društva naj se povežejo z množičnimi organizacijami in izvedejo za jesenski kros široko propagando. Držite se točno navodil, ki so izšla v »Poletu«. O poteku krosa poročajte takoj na okrajni fizkulturni odbor.

O vinu in vinarstvu v starem Poetoviju

Vsak pravi Rimljan je nekaj razumel o vinu in vinogradništvu. Bogati veleposestnik je pač moral poznati najboljše in najrodovitnejše trte, revni suženj, ki je z muko obdeloval vinograde, bogati trgovec, ki si je privoščil najfinejše in najdražje vrste, priprosti brodar in ribič, ki sta se okrepčala v obdravskih krčmah, zdravnik, ki je priporočal zdravim in bolnim gotove vrste, potepuhi, ki so razgrajali, če je primanjkovalo vina, vsi so spoštljivo cenili Bacchusov nebeški dar.

O vinarstvu in vinogradništvu je pisalo mnogo rimskih pisateljev, a najplodovitejši med njimi je bil učeni prirodoslovec Plinij. Sam omenja nič manj kakor 150 raznih vinskih vrst in trt.

Ko so Rimljani prišli v naše kraje, so že našli pri nas trto, kajti okolica starega Poetovija je imela vse predpogoje za uspešno vinarstvo. Sicer je Rim gledal v prvi vrsti na svoje vinograde v Italiji in skušal povsod v provincah zatirati domače vinogradništvo, da bi izvažal po čim višji ceni svoje pridelke. Šele rimski cesar Probus je ukinil v začetku 3. stoletja po današnjem časovnem štetju vse prepovedi, ki so ovirale vinogradništvo v provincah in ukazal svojim vojakom, da morajo zasaditi nove vinograde. Tudi v ptujski okolici je zmage vajena roka rimskega legionarja skrbno požlahtila in negovala trto, da je prišlo tu pri nas vinogradništvo do polnega razmaha. Vinogradniki so se združili v močna združenja. Njihov denar jim je v nekaterih krajih celo pomagal do viteškega stanu. Pozneje so nastali tudi vinogradniški trusti, kajti vino je bilo glavni izvozni pridelek.

Rimsko vinogradništvo je bilo v 1. stoletju po današnjem časovnem štetju že na svojem višku, kajti že Plinij toži, da viničar gleda samo na količino in ne na kakovost vina. Znatni izvoz slabših vinskih vrst v province je bil vsekakor donosnejši, kakor prodaja boljših vrst v Italiji. Torej iz vinogradov se je dal kovati znaten dobiček, ki je polnil mošnje bogatih Rimljanov. Zaloge v vinorodni Italiji so bile ponekod ogromne. Tako je zapustil Hortenzij svojim dedičem 10.000 sodov vina, čeprav ni nikoli štedil v svojem življenju. Lukul je razdelil po svoji vrnitvi iz Azije med ljudstvo 100.000 sodov vina. Zloglasni Elagabal se je celo kopal v vinu in nekoč je dal v potokih teči vino. On je dal v cirkusu celo na vinskih valovih izbojevati pomorsko bitko. Kakšne množine pa so Rimljani konsumirali na svojih pojedinah, o tem je boljše da molčimo.

Rimljani so vedeli kot dobri vinogradniki, da je v prvi vrsti odvisen njihov pridelek od vrste trt, kakovosti podnebja in tal, letnika in zatiranja škodljivcev. Kje so bili nekčanji rimski vinogradi v Halozah in Slovenskih goricah, je danes prav težko določiti, ker je skoraj 2000letno obdelovanje vinogradov, posebno pa globoko rigolanje, zabrisalo skoraj vse sledove. Vemo pa, da so bili Rimljani pravi mojstri v izboljšanju tal svojih vinogradov. Poznali so vse vrste gnojenja z vsemi dobrimi in slabimi posledicami za kakovost vina, tudi zeleno gnojenje jim ni bilo tuje. Za nove nasade so si najraje izbrali gozdnato zemljišče in tam so pač krčili in rigolili. Pri nas so Rimljani zasledovali ista načela pri obdelavi svojih vinogradov, kakor jih imamo še danes. Ob sončnih pobočjih so se vrstile trte ob koleh v točno izmerjenih vrstah. Kakor najdemo skoraj pri slehernem kmečkem domu brajde, tako so že Rimljani tudi z njimi krasili svoje domove. To vidimo tudi na antičnem reliefu, ki je bil nekoč vzidan v hajčinski cerkvi in se sedaj nahaja v mestnem muzeju. Predočuje rodbinsko pojedino pod brajdo v vinogradu. Mož in žena sedita na počivalniku z visokim naslonom. Pred njima je miza, na njej so hlebi kruha in ovalen krožnik. Med staršema se igrata dva naga otročiča; eden nadeva materi venec okoli vratu, drugi sega po očetovi čaši. Že odrasli otroci prihajajo v domači obleki k mizi, da bi se udeležili gostije ali trgatve. S skrajnega levega konca prinašajo strežnice kozarce in skodele, na desnem pa moški pretakajo vino v amor.

Za vezanje trt so splošno uporabljali vrbovo lubje, a pri rezu so bili Rimljani nenadkriljivi mojstri; kar se pa tiče trgatve, se je do današnjega dne le malo kaj spremenilo. Podbiranje je bilo običajno, enako so ločili gnilo grozdje od dobrega in pazilo se je tudi na enake vrste grozdja. Slabše, bolno ali nedozorelo grozdje je dalo pijačo za služinčad in sužnje. Kakor danes, je bila trgatev vesel dogodek v življenju vinogradnikov. Petje in razposajenost sta odmevala od hriba do hriba in takrat je bila zabrisana razlika stanu med gospodom in služinčadjo.

Rimljani so stiskali grozdje v posebnih poslopjih, zidanicah ali kar na dvoriščih, kjer so postavili včasih ogromne stiskalnice, da je lahko vino teklo v potokih. Tam so napolnili ogromne dolije. To so velike glinaste posode, v katerih je mošt v kleteh prevrel. Boljše vrste so pustili vreti kar v amforah. Rimske kleti v splošnem niso bile tako globoke kakor naše, vendar so bile ponekod zelo velike. V alpskem področju so jih v zimskem času tudi kurili. Celotno kletarstvo je ostalo do današnjega dne skoraj nespremenjeno, mišljen je seveda mali vinogradnik. Pretakanje, filtriranje in druga kletarska opravila je napravil vsak rimski vinogradnik sam. Vino je potegnil iz amfor s steklenimi nategami in le v starem Poetoviju so našli doslej dve taki nategi, a za večje dolije so uporabljali črpalke.

Kakor smo že omenili, se je vršil ves proces vrenja v velikih dolijah, pri boljših vrstah v amforah. V naših krajih vidimo poleg njih tudi hrastove sode z železnimi ali brezovimi obroči. Amfore so v velikih množinah izdelovali v tovarnah starega Poetovija ter jih tudi označili s svojimi pečati. Amfore so navadno visoke, ozke, včasih tudi trebušaste posode z dvema ročajema in so bile na dnu koničaste, da so jih lahko postavili drugo ob drugo v pesek kleti. Tu in tam so bile opletene s šibjem kakor naše pletenke. Redkeje vidimo steklene amfore. Menijo, da je ozka amfora starejšega, trebušasta pa mlajšega izvora. Zaprli so jih z zamaški iz žgane gline ali iz plutovine.

Oblika posod za točenje in pitje vina je kar najraznovrstnejša. Vidimo krasne pokale, čaše gubanke, čaše v obliki sodčkov, tudi oblika naših šampanjskih steklenic je bila zastopana. Boljša gospoda se je poslužila posod iz žlahtne kovine, prave umetnine. Mnogokrat so napisali na čaše lepe in šaljive zdravice in če je imel gospodar posebno ljubega gosta, mu ponudili precej veliko čašo brez podnožja, ki jo je moral izprazniti kar na njegov dušek. Mislim, da je imel gost začosti. Posebno velika čaša gubanka bode v oči in priznati moramo, da je bil njen lastnik cel mož. Ko smo že pri pijači, še nekaj o rimskih pivcih.

Vemo, da so bili stari vse prej, kakor nasprotniki alkohola in bili mnenja, da je le nespametnikom vino odvratno. Tudi zdravniki so cenili Dionizijev dar ter izjavili, da je čisto vino »remedium per se«. Morda so imeli prav. Morda je zaradi vina postavil ugledni L. Valerius Verus vinskemu bogu Liberu in boginji Liberi najlepši oltar, ki so ga doslej izkopali v starem Poetoviju. Na neštetih skulpturah vidimo Silvana z viničarskim nožem, grozdno ornamentiko in prizore s trgatve. Pripomniti pa moramo, da je bilo Rimljanom vino vsakodnevna potreba. Živeli so in pili kljub velikim množinam vina zmerno in ga mešali, mi bi rekli, krstili primerno z vodo. Zato vidimo tudi na rimski oljenki napis, ki pravi, da sestoji hrana siromakov iz vina, kruha in redkve. Na mnogih oljenkah so upodobljene amfore za vino. Tudi na drugih posodah, takozvanih terra sigil. izdelkih, opazimo vpliv vinskega trsa; povsod in kjer koli je bilo mogoče, ga je Rimljan upodobil v hvaležnosti za Bacchusov nebeški dar.

Vinarski muzej v Ptuju nudi s svojim razstavnim gradivom splošen pregled zgodovinskega razvoja vinarstva ptujske okolice od rimske dobe do današnjih dni.

A. S.

Dopisujte v „Naše delo“

Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik: Rebernak Franjo — Naslov uredništva: NAŠE DELO Ptuj — Tisk Mariborske tiskarne